

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Uvod v klinopisna prava
Course title:	

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Študijski program za izpopolnjevanje: Specializacija znanj s področja prava	Modul: Razvoj prava v evropski tradiciji	1	1

Vrsta predmeta / Course type Obvezen

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
10	5			15	45	3

Nosilec predmeta / Lecturer: Izr. prof. dr. Katja Škrubej

Jeziki / Languages: Predavanja / Lectures: slovenski
Vaje / Tutorial:

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti: **Prerequisites:**

Ni posebnih pogojev.

Vsebina:

1. Historiat raziskovanj klinopisnih prav stare Mezopotamije
2. Časovni okvir, državnopravni razvoj in glavne pravne zbirke
 - 2.1. Zgodnjemesumersko obdobje ali obdobje mesta Lagaš
 - 2.2. Akadsko obdobje ali obdobje Sargonidov
 - 2.3. Novosumersko obdobje ali čas t.i. Tretje dinastije iz Ura: Ur-Nammujeva pravna zbirka
 - 2.4. Obdobje mest Isin, Larsa in Ešnunne: Pravna zbirka Lipit-Ištarja in Ešnunnska pravna zbirka
 - 2.5. Starobabilonsko obdobje: Hamurabijeva pravna zbirka

Content (Syllabus outline):

- 2.6. Hetitsko obdobje: Hetitska pravna zbirka
- 3. Pojmovanja o naravi prava in vrste prava po načinu nastanka
 - 3.1. Načelo *kittum u misharum* («pravo in pravičnost»)
 - 3.2. Vrste prava po načinu nastanku (običajno pravo, praksa sodišč, vladarjevi edikti in pravne zbirke)
 - 3.3. Prevlada ustnega komunikacije nad pisno (vloga prič in priseg)
 - 3.4. Pomen klinopisne pisave za prenašanja pravnega znanja
- 4. Organizacija pravnega znanja in uporabe prava
 - 4.1. Vloga paradigmatičnega organiziranja pravnega znanja (po tipičnih primerih)
 - 4.2. Pisarji kot *legis periti* in odsotnost pravnih šol
 - 4.3. Vloga sodišč in sodnikov
- 5. Značilnosti klinopisnih pravnih zbirk
 - 5.1. Struktura pravne norme (*Šumma...* - »Če...«)
 - 5.2. Struktura pravnih zbirk (Prolog, normativna vsebina, epilog)
 - 5.3. Bistvene razlike med mezopotamskimi in sodobnimi zbirkami prava (zakoniki)
 - 5.4. Obravnava nekaterih pravnih institutov (npr. talionskega načela)
- 6. Študij in analiza izbranega primera

Temeljni literatura in viri / Readings:

Westbook, R.: *A History of Ancient Near Eastern Law*. Brill, 2003 (Vol.I.in II.).

Hoffner, H.: *The Laws of the Hittites* (A critical edition). Brill, 1997.

Roth, M.: *Law Collections from Mesopotamia and Asia Minor*. Atlanta, 1995.

Škrubej, K., » Pravo stare Mezopotamije (Klinopisna prava)« v ista, *Pravo v zgodovini s poudarkom na razvoju na današnjem slovenskem prostoru* : odlomki virov s komentarji [imensko in stvarno kazalo Katja Škrubej, Dean Zagorac]. Ljubljana: Založba GV, 2010., str. 35-44.

Beckman, G.: *Hittite Diplomatic Texts*. Atlanta. 1996.

Korošec, V.: »Slovenski prevod določb Hammurabijevega zakonika«. ZZR PF, let. XXIV, 1954.

Korošec, V.: »Zakonik mesta Ešnunne in Lipit-Ištarjev zakonik«. SAZU, 1953.

Visicato, G.: *The Power and the Writing. The Early Scribes of Mesopotamia*. CDL Press, 2000.

Zaccagnini, C. »Sacred and Human Components in Ancient Near Eastern Law«. *History of Religions*, Vol. 33, No.3 (Feb. 1994), str. 265-286.

Westbrook, R. »Law in the ancient world« (sources) <http://www.pf.uni-lj.si/media/katja.skrubej.westbrook.pdf>.

Cilji in kompetence:

Cilj predmeta je, da kandidat pridobi bolj poglobljena znanja o izvornem civilizacijskem kontekstu pojmovanj o pravu, ki so se v evropski pravni zgodovini ukoreninila zlasti s posredovanjem kanonskega prava in Stare zaveze. Predvidena je poglobitev znanja o bistvenih razlikah in podobnostih med klinopisnimi pravnimi zbirkami, pravnimi zbirkami grške in rimske antike ter kodifikacijami moderne dobe, zlasti pa o idejnem ozadju o naravi prava in pravičnosti v obdobju stare Mezopotamije. S tem se bistveno prispeva k razgledanosti in intelektualni širini kandidata, to pa se odrazi v večji usposobljenosti za samostojno in strokovno kritično v zahtevnejših pravniških poklicih na področju primerjalnega prava ter v poklicih, povezanih z ohranjanjem evropske zgodovinske in kulturne dediščine.

Objectives and competences:

Predvideni študijski rezultati:

Po opravljenih obveznostih bo kandidat sposoben izkazati razumevanje za specifičnosti razvoja klinopisnih prav in pojmovanj o naravi prava in pravičnosti. O tem se bo sposoben primerno pisno in ustno izražati, s tem pa historične pravne vire argumentirano interpretirati in ustrezno kritično sodelovati v strokovni razpravi.

Intended learning outcomes:

Metode poučevanja in učenja:

Predavanja (posredovanje teoretičnih znanj in praktičnih primerov).
Seminar (analiza historičnih pravnih virov, obravnava izdelkov samostojnega dela).
Drugo delo (konzultacije v zvezi s pripravo izdelkov za obravnavo na vajah, samostojno

Learning and teaching methods:

delo in študij).

Načini ocenjevanja:	Delež (v %) / Weight (in %)	Assessment:
Končni pisni izpit.	100%	

Reference nosilca / Lecturer's references:

Škrubej, Katja, » Pravo stare Mezopotamije (Klinopisna prava)« v ista, *Pravo v zgodovini s poudarkom na razvoju na današnjem slovenskem prostoru* : odlomki virov s komentarji [imensko in stvarno kazalo Katja Škrubej, Dean Zagorac]. Ljubljana: Založba GV, 2010. ISBN 978-961-247-155-2 [COBISS.SI-ID 252781056], str. 35-44.

Škrubej, Katja., »Historisch analysierte Lexik – relevante Quelle für die Rechtsgeschichtliche Forschung (Am Beispiel altslawischer zakonik)?« in Feldner, B., Halbwachs, V. et al. (ur.), *Ad Fontes. Europäisches Forum junger Rechtshistorikerinnen und Rechtshistoriker*. Frankfurt: Peter Lang Verlag, 2002, str. 357–370.

Škrubej, Katja »Diahrona pomenska stabilnost nekaterih najstarejših slovenskih pravnih izrazov in performativ« v *Razvoj slovenskega strokovnega jezika*. Ur. Irena Orel. Ljubljana: Filozofska fakulteta, 2007, str. 247-261.

Škrubej, Katja. *Entre le Code et la jurisprudence : le principe de la "lex mitior" et le faux témoignage comme atteinte à l'honneur*. V : GOJOSSO, Eric (ur.) *Cahiers poitevins d'Histoire du droit. - Troisième cahier* (Collection de la Faculté de droit et sciences sociales de Poitiers). Poitiers: Faculté de droit et sciences sociales de Poitiers, 2011, str. 43-55. ISBN 978-2-275-02854-5 [COBISS.SI-ID 11608401].